

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

• ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ		
ΤΜΗΜΑ	ΓΡΑΦΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΠΤΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	N1-3060	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΡΑΜΜΑΤΑ – ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράφεται τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		4	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΜΕ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uniwa.gr/courses/GRAF117/		

• ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Ο/Η φοιτητής/ρια έρχεται σε επαφή με την ιστορική και αισθητική εξέλιξη της ιστορίας των ελληνικών και λατινικών γραμματοσειρών από την εφεύρεση του Ι. Γουτεμβέργιου έως τη σημερινή ψηφιακή εποχή. Η μελέτη επικεντρώνεται στα τυπογραφικά στοιχεία: τον τρόπο κατασκευής τους και τις σχεδιαστικές επιρροές από τη γενικότερη καλλιτεχνική εξέλιξη του ευρωπαϊκού πολιτισμού. Οι φοιτητές/ριες εκπαιδεύονται να αναγνωρίζουν τις αλλαγές που έχουν καταγραφεί στην ιστορική εξέλιξη της τυπογραφικής τέχνης και τον τρόπο επιλογής γραμματοσειρών με ιστορικά-μορφολογικά κριτήρια.</p> <p>Κατά τις παραδόσεις γίνεται εκτενής αναφορά στις κατηγορίες ταξινόμησης του τυπογραφικού σχεδιασμού των γραμματοσειρών, καθώς και στις βασικές αρχές σχεδίασης των χαρακτήρων και των απαραίτητων οπτικών διορθώσεων ή άλλων</p>

ιστορικών και πολιτιστικών παραμέτρων που καθορίζουν την αισθητική του ελληνικού και λατινικού αλφαβήτου.

Στις εργαστηριακές ασκήσεις οι φοιτητές/ριες εκπαιδεύονται στη σχεδίαση αντιπροσωπευτικών γραμμάτων μια σειράς κατηγοριών, ώστε να είναι σε θέση να διακρίνουν τη λειτουργικότητα, την αισθητική και την πολιτισμική συνάφεια των γραμματοσειρών σε σχέση με τη χρήση τους σε γραφικές εφαρμογές.

Οι φοιτητές/τριες εκπαιδεύονται επίσης στις τεχνικές της προφορικής παρουσίασης, την ικανότητα στην επιχειρηματολογία και την κριτική άποψη στις λύσεις που εκθέτουν.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άλλες...

1. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
2. Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις (σχεδιασμός ειδικών προδιαγραφών)
3. Λήψη αποφάσεων
4. Αυτόνομη εργασία
5. Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
6. Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
7. Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
8. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Θεωρητικό Μέρος

Μέσα από διαλέξεις, προβολή παραδειγμάτων και συζήτηση αναλύεται η σχεδιαστική πορεία τόσο των ελληνικών μεταβυζαντινών και σύγχρονων μορφών των γραμμάτων, όσο και οι εξελίξεις των λατινικών προτύπων που επικράτησαν στη Δύση (τα γοτθικά στοιχεία, οι αναγεννησιακές επιλογές, η επίδραση της εκμηχάνισης και του εμπορίου, η ψηφιακή επανάσταση κ.ά.)

Ειδικότερα: Ο Γουτεμβέργιος και η χάραξη των τυπογραφικών στοιχείων, η τυπογραφία και η Αναγέννηση, η απαρχή της ελληνικής τυπογραφίας, οι γάλλοι και ολλανδοί τυπογράφοι του 16ου αι., η τυπογραφία κατά τον 17ο και 18ο αι. (οι ελληνικές σπουδές στην Αγγλία), ο νεοκλασικισμός στον τυπογραφικό σχεδιασμό του 19ου αι., οι αλλαγές στα ελληνικά στοιχεία του 19ου αι., οι τεχνολογικές εξελίξεις του 19ου αι. και η εκμηχάνιση της σχεδίασης, χύτευσης και στοιχειοθεσίας), η τυπογραφία του 20ου αι. (εικαστικές και κοινωνικές μεταβολές, η φωτοσύνθεση και ο ψηφιακός κόσμος)

Εργαστηριακό Μέρος

Στις ασκήσεις του εργαστηρίου και στην κατ' οίκον προετοιμασία από υποδείγματα – που αναφέρονται σε σημαντικά στάδια της εξέλιξης της τυπογραφικού

σχεδιασμού – ο/η φοιτητής/ρια αναλύει τις βασικές αρχές του τυπογραφικού σχεδιασμού, αξιολογεί τις αναλογίες ύψους και πλάτους κάθε γράμματος/στοιχείου σε σχέση με τα υπόλοιπα, εξασκείται στην εκτέλεση των σχεδίων γραμμάτων ώστε να αποκτήσει τις απαιτούμενες δεξιότητες για την ολοκλήρωση κοινών και ειδικών χαρακτηριστικών και να εμπεδώσει τις αισθητικές διαφοροποιήσεις που κατεγράφησαν σε διαφορετικές ιστορικές περιόδους και περιοχές της Ευρώπης. Επιπλέον δοκιμάζουν και πειραματίζονται γύρω από τη δομή των γραμμάτων δημιουργώντας νέες τυπογραφικές φόρμες βασισμένες σε υπάρχοντα υποδείγματα.

Κάθε εβδομάδα οι φοιτητές εκθέτουν τη δουλειά τους και συμμετέχουν σε συζητήσεις γύρω από τη πορεία του σχεδιασμού ώστε να διευρύνουν τις δεξιότητές τους και την ικανότητά τους να αναλύουν και να επιχειρηματολογούν πάνω σε θέματα σχεδιασμού.

• **ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ**

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>											
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>											
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="632 1061 957 1115">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="963 1061 1299 1115">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="632 1115 963 1155">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="963 1115 1299 1155">60</td> </tr> <tr> <td data-bbox="632 1155 963 1234">Μελέτη βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="963 1155 1299 1234">15</td> </tr> <tr> <td data-bbox="632 1234 963 1352">Καλλιτεχνικό Εργαστήριο Σχεδιασμού</td> <td data-bbox="963 1234 1299 1352">50</td> </tr> <tr> <td data-bbox="632 1352 963 1393">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="963 1352 1299 1393">125</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	60	Μελέτη βιβλιογραφίας	15	Καλλιτεχνικό Εργαστήριο Σχεδιασμού	50	Σύνολο Μαθήματος	125	
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου											
Διαλέξεις	60											
Μελέτη βιβλιογραφίας	15											
Καλλιτεχνικό Εργαστήριο Σχεδιασμού	50											
Σύνολο Μαθήματος	125											
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>I. Θεωρία (35%) Γραπτή εξέταση για την αξιολόγηση των γνώσεων των φοιτητών σχετικά με τις ιστορικές εξελίξεις των τυπογραφικών στοιχείων και κριτική ανάλυση του σχεδιασμού επιλεγμένων τυπογραφικών στοιχείων.</p> <p>II. Εργαστήριο (65%) A. Παράδοση φακέλου εργασιών Πρακτικές ασκήσεις για την ανάπτυξη συγκεκριμένων δεξιοτήτων σχεδιασμού, μέσα από ασκήσεις με βάση επιλεγμένα τυπογραφικά υποδείγματα αλλά και πειραματικών σχεδιασμών. (50%) B. Παρουσιάσεις των ασκήσεων και συμμετοχή. (15%) Τα κριτήρια αξιολόγησης των φοιτητών</p>											

	<p>περιλαμβάνουν:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Τη παρουσία τους στα εβδομαδιαία εργαστήρια. 2. Την τήρηση του χρονοδιαγράμματος (δίδεται στην αρχή του εξαμήνου). 3. Τη συμμετοχή τους στις εβδομαδιαίες παρουσιάσεις και συζητήσεις των ασκήσεων. 4. Την πορεία της εξέλιξης των ασκήσεών τους καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου . <p><i>Τα κριτήρια αξιολόγησης και το χρονοδιάγραμμα του μαθήματος αναρτώνται στο e-class του μαθήματος. Όλες οι σχετικές πληροφορίες εξηγούνται λεπτομερώς στην αρχή, καθώς και καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου, κατά τη διάρκεια των εβδομαδιαίων διαλέξεων. Η κάθε άσκηση συνοδεύεται με το ποσοστό επί της συνολικής βαθμολογίας. Κατόπιν αιτήματος, όλες οι πληροφορίες παρέχονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή κοινωνικών δικτύων.</i></p>
--	--

• ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική Βιβλιογραφία

1. Βαρλάμος, Γ., 1957, "Πως γίνεται ένα βιβλίο", *Ζυγός*, 23 (8-9) σελ. 29-31.
2. Βλάχος, Γ., 2009, *Ιστορική καταγραφή των τεχνικών αναπαραγωγής εικόνας. Από την ανακάλυψη της τυπογραφίας (15ος αιώνας) έως το τέλος του 20ού αιώνα*, διδακτ. διατριβή, Πανεπ. Ιωαννίνων.
3. Bringham, R., 2001, *Στοιχεία της τυπογραφικής τέχνης*, ΠΕΚ (Εύδοξος).
4. Γιούργος Κ. (επιμ.), 1996, "Η περιπέτεια του βιβλίου", *Η Καθημερινή-Επτά Ημέρες*, (7.4)
5. Δρούλια Λ., 2001, *Η ιστορία του ελληνικού βιβλίου: Προσεγγίσεις και σύγχρονες κατευθύνσεις- Βιβλιογραφία των ελληνικών εργασιών (1965-2000)*, Κότινος, Αθήνα.
6. Εταιρεία Ελληνικών Τυπογραφικών Στοιχείων, 1998, *Τα ελληνικά γράμματα: Από την σκληρή πέτρα στον σκληρό δίσκο*, Διεθνές Συνέδριο, Μ. Μακράκης (επιμ.), Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών.
7. Καρυκόπουλος, Π., 1976, *Από τον Γκούτεμπεργκ στην ηλεκτρονική τυπογραφία*, Αθήνα.
8. Κέντρον Νεοελληνικών Ερευνών, 1982, *Το βιβλίο στις προβιομηχανικές κοινωνίες*, Πρακτικά Α΄ Διεθνούς Συμποσίου, Αθήνα.
9. Κεφαλληνός, Γ., 1991, "Τυπογραφία - Χαρακτική", στο *Κεφαλληνός, Γ., Αλληλογραφία (1913-1952)*, Εμμ. Κάσδαγλης (επιμ.), ΜΙΕΤ, Αθήνα, σελ. 229-279.
10. Κόκκωνας, Γ., 2013, "Τα τυπογραφικά στοιχεία των πρώτων Ελλήνων στοιχειοθετών (1486). Συμβολή στη μελέτη των απαρχών της ελληνικής τυπογραφίας," *Τυπογραφία και τυπογράφοι: Πρακτικά ημερίδας Εταιρείας Μελέτης Νέου Ελληνισμού - Μνήμων*, Παράρτημα 18, Αθήνα, σελ. 95-185.
11. Κουμαριανού Αικ. – Δρούλια Λ. – Layton, E., 1986, *Το ελληνικό βιβλίο*, Αθήνα, ΜΙΕΤ.
12. Ματθιόπουλος, Γ., 2009, *Ανθολόγιο της ελληνικής τυπογραφίας. Συνοπτική ιστορία της τέχνης του εντύπου ελληνικού βιβλίου από τον 15ο έως τον 20ό αιώνα*, ΠΕΚ.
13. Μαστορίδης, Κλ., "Χάραξη και χύτευση των ελληνικών τυπογραφικών στοιχείων στον 19ο και 20ό αιώνα", *ΗΥΦΕΝ*, τόμ. 6, Θεσσαλονίκη.
14. Scholderer, V., 1927, *Ελληνικά τυπογραφικά στοιχεία. 1465-1927*, Εκδόσεις Τυποφιλία,

Θεσσαλονίκη, 1995.

15. Σκλαβενίτης Τρ., - Στάικος, Κ., (επιμ.), 2004, *Το έντυπο ελληνικό βιβλίο. 15ος -19ος αιώνας*, Αθήνα, Κότινος.
16. Σκιαδάς Ν., 1976–1881–1982, *Το χρονικό της ελληνικής τυπογραφίας*, τόμ. Α΄, Β΄, Γ΄, Αθήνα, Gutenberg.
17. Τάσσοσ Α., 1957, “Η Χαρακτική και το βιβλίο», *Ζυγός* (22-23), σελ. 9-10.

Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία

1. Bowman, J.H., 1998. *Greek printing types in Britain, from the late eighteenth to the early nineteenth century*, Typophilia, Thessaloniki.
2. Leonidas, G., 2018, «Enabling modernity: innovation in modulated Greek typefaces, 1998-2007», *Philological Encounters*, 3 (4). pp. 412-440.
3. Lawson, A., 1990, *Anatomy of a Typeface*, London, Hamish Hamilton, 1990.
4. Layton, E., 1994, *The Sixteenth Century Greek Book in Italy. Printers and Publishers for the Greek World*, Venice.
5. McNeil, P., 2017, *The visual history of type*, Laurence King Publishing, London, 2017.
6. Morison, S., 1957, *First Principles of Typography*, CUP, 1957.
7. Mastoridis, K., 1999. *Casting the Greek newspaper: a study in the morphology of the ephemera from its origins until the introduction of mechanical setting*, ΕΛΙΑ, Θεσσαλονίκη, 1999.

Related periodicals:

www.archivesofdesign.gr

Hyphen (περιοδικό Τυπογραφίας)

www.grdmagazine.gr

www.ggda.gr

www.designmag.gr

www.printmag.com

www.baselinemagazine.com

www.typographica.org